

beszéd, felolvasás tartását. A gyermek (az ésszerűség határain belül) minél szabadabban és minél többet mozogjon, töltse el a felszabadultság (de ne a féktelenség) érzése. *Felfogásunk szerint ugyanis az erdő önmagában elégséges ahhoz, hogy mély és maradandó hatást gyakoroljon* (szín-, fény- és formavilágával, növényeivel és állataival s mindezek összhatásával) *a gyermek, az ifjú érzékeny lelkületére.* A fegyelmezett, csendes mozdulatlanságot feltételező, kioktató előadás nem előnyös.

A harmadik szempont: *az erdész álljon a gyermekek rendelkezésére és elégtse ki a kérdezősködés formájában a természet iránt megnyilvánuló tudáshozomjukat.* Ez viszont *nélkülözhetetlen.* Séta, egy-egy apró érdekesség felfedezése közben lehet *rövid megjegyzéseket* tenni a növények, állatok védelméről, a felelőtlen tűzokozásról és annak pusztító következményeiről, a csend és a tisztaság megőrzéséről. A gyermek jó megfigyelő és ezek a konkrét esetek kapcsán elejtett megjegyzések sokkal hatásosabbak bármiféle előadásnál.

TÖMEGMEGMOZDULÁST KÉRÜNK

Valószínű, hogy az első alkalommal csak részsikert tudunk elérni és nem sikerül a megmozdulásba bevonni valamennyi számításba vehető fiataalt. Ezzel a kilátással reálistan számolva *kérjük Egyesületünk minden tagját, de különösen erdészeteknél, termelészövetkezeteknél stb. külső szolgálatot teljesítő erdész kartársainkat, hogy kapcsolódjanak be az akcióba.* Keressék fel jó előre a működési körzetükbe eső általános- és középiskolák igazgatóit és szervezzék meg a kirándulást. A lebonyolítás során pedig vállalják el a fenti szempontok szerinti szakvezetést.

Fontos a jövő szempontjából, hogy ennek az országos akciónak mind a pozitív, mind a negatív tapasztalatait összegyűjtsük és kiértékeljük. Erre a gyűjtőmunkára elsősorban helyi csoportjaink titkárait kérjük fel, de örömmel fogadjuk a közvetlen, beszámoló leveleket is.

Király Pál

Beszámoló a Hetedik Erdészeti Világkongresszusról

634.0.972.11

ARGENTINA — BUENOS AIRES 1972. OKTÓBER 4—18.

Első rész

A Hetedik Erdészeti Világkongresszusról a napi sajtóban, folyóiratokban (Népszabadság, Magyar Nemzet, Magyarország, Erdőgazdaság és Faipar, Világ-gazdaság stb.) számos beszámoló jelent meg, foglalkozott vele a rádió is. Kétségtelen, hogy az erdészeti nemzetközi rendezvények közül eddig ez kapott nálunk legnagyobb nyilvánosságot. Az Erdő- és Fagazdasági Egyesülés vállalta a kongresszus legfontosabb anyagainak gyűjteményes kiadását mintegy 400 oldal terjedelemben, 600 példányban, mely valószínűleg május közepén jelenik meg. A szakmai közvéleményformálás érdekében célszerűnek látszik a kongresszus legfőbb megállapításainak rövid összefoglalóját azok számára is hozzáférhetővé tenni, akikhez a teljes anyag nem jut majd el. Ezt próbáljuk néhány rövid írásban megoldani.

A kongresszus munkája plenáris ülésekkel kezdődött, majd szakértői bizottságokban folytatódott. Végül a viták anyagát ismét plenáris ülések összegezték, foglalták határozatokba. A határozatokat tükröző deklarációt lapunk 1972. évi decemberi számában közreadtuk. Most a bevezető plenáris ülések két fontos előadását ismertetjük, amelyek a legutóbbi hat év hatását vizsgálták a világ erdőgazdaságára; az egyiket a FAO erdészeti vezetője, STEENBERG, a másikat az Erdészeti Kutatóintézetek Nemzetközi Szövetségének elnöke, SAMSET tartotta. Továbbá beszámolunk két szakbizottság, az *Erdőművelők*, és a *Professzorok, oktatók, diákok* szakbizottság tárgyalásairól.

STEENBERG, B. K.:

Hogyan látja a FAO az erdészet nagy problémáit a mai világban?

A hatodik erdészeti világkongresszust az „erdőgazdaság szerepe a fejlődő világgazdaságban” kérdésnek szentelték. A hetedik témája már kritikusabb: „az erdők és a szociális-gazdasági fejlődés”. Felismerték tehát, hogy a gazdasági fejlődés nem öncélú.

Az erdők szerepét hosszú időn át csak az egyoldalú anyagi termelésben látták és az erdészet fejlesztése is ebben az irányban haladt. Ma az érdeklődés egyre inkább arra irányul, mi az erdők szerepe az ember környezetében, mi a szociális szerepük.

A hetedik kongresszus témája, — amely egyidőben helyez súlyt mind a szociális fejlődésre, mind a gazdasági fejlesztésre, — bizonyítja, hogy az erdészek meg tudták őrizni ítéloképességük kiegyensúlyozottságát. Az erdészek már több évtizede küzdenek az erdők túlhasználatából fakadó veszélyek ellen. Az erdészek mindig nagyobb távlatokban gondolkoztak mint amire az egyes erdőbirtokok tervei terjedtek. Ezeknek előírásai ritkán haladták meg az adott év teendőit. Még az állami tervezési időszakok sem terjedtek túl öt éven, ez pedig rövid időszak akár egy fa vagy egy család életéhez viszonyítva.

Fel kell ismerni az erdészet mai történelmi lehetőségét, nevezetesen: az ideál, melyet az erdők — újratermelhető természeti erőforrások — kezelésére hivatott szakemberek legjobbjai kialakítottak, végre visszhangra talál a széles közvéleményben. A konjunktúra kivételes: az erdőgazdaságnak sohasem volt még ekkora lehetősége az emberiség szolgálatára.

Az erdészek gazdálkodni tudnak, de nem alakíthatják a nemzeti politikát. A közvélemény azonban ma már felzárkózik nézeteikhez. Így itt az ideje nemzetközi erdőgazdasági politika megfogalmazásának és törvénybe foglalásának az összehangolt szociális és gazdasági fejlesztés érdekében. Ilyen szellemben fogant az Egyesült Nemzetek közgyűlésének nyilatkozata a környezetvédelemről, s ezt egyben a nemzetközi erdészeti politika alapjának is lehet tekinteni.

Most az erdészet szempontjából döntő időszakot élünk. Az erdészeknek halatniok kell szavukat a jövő érdekében azok között, akiknek hatásköre törvényt alkotni az erdészeti politika érdekében. Valamely politika fontosságát — csakúgy mint kidolgozásának és alkalmazásának nehézségeit — azoknak a száma határozza meg, akiket e politika érint. Az erdészeti kérdésekben az emberek mind többen érzik magukat közvetlenül érintve, minthogy érdekelték a környezetvédelmi problémák megoldásában.

Néhány probléma, melyek megoldása a FAO megítélése szerint sürgős:

Nem áll rendelkezésre ez idő szerint még pontos módszer, melynek segítségével a többé vagy kevésbé fásított területeket osztályozhatnánk és meghatá-

rozhatnánk az erdők tényleges kiterjedését. Így pl. a FAO erdészeti világleltára 1969-ben közel egy milliárd hektárral nagyobb területet tartott erdőként nyilván, mint amekkorát ma ilyennek minősíthetnénk. A hiányos osztályozási módszer következtében ez az eltérés nem magyarázható elfogadható módon, nem tudjuk tehát, hogy az említett leltár felvétele óta a világ erdői valóban milyen mértékben változtak. A Holdat közel 1 méteres pontossággal feltérképezték, mert nélkülözhetetlen volt ahhoz, hogy egyetlen ember lábát a Hold felszínére tehesse és onnan visszatérjen. Mivel a Hold nem változik, egy sztatikus felmérés meg is felel a célnak. Ezzel szemben a Föld-bolygónál egy adott időben történt felmérés — bármilyen pontos is legyen — a bioszféra elemeinek állandó fejlődése következtében nem elegendő. Ismételt analízisre van szükség a változások dinamikájának meghatározására, amint azt az Egyesült Nemzetek Környezetvédelmi konferenciája is felismerte.

A FAO feladata — többek között — az erdészeti termékek világméretű kínálatának és keresletének értékelése, de egyre nehezebb feltételek mellett dolgozik a definíciók pontatlansága miatt. A faipari termékek gyártása világviszonylatban gyorsabban növekszik, mint a szerfa és iparifa kitermelése. Ebből következik, hogy az erdei választékok jelenlegi osztályozási módja, amely az egycélú hasznosítás feltételezésén alapszik, egyre kevésbé fogadható el. A faipar gyors fejlődése következtében a fa és a fahulladékok felhasználási lehetőségei egyre jobban bővülnek, nagyszámú olyan új termék jelenik meg, melyeket hiába kísérelnénk meg besorolni a faipari termékek hagyományos osztályozási rendszerébe. Az osztályozás dolgában új elhatározásokra kell jutniok a nemzetközi szervezeteknek.

E feladatok megvalósításában az erdészeknek új szövetségeseket kell találniok, és egyre szélesedő fronton kell támadniok. Nem szabad elveszíteniök azt az előnyt, melyet számukra a megszerzett ismeretek tömege és a természeti erőforrásokkal való gazdálkodás tapasztalata jelent, amely nélkül az emberiség visszajutna keletkezésének kezdőpontjára. Nem úgy tűnik, mintha az erdészek készek lennének lemondani a világ legjelentősebb biológiai erőforrásának védelmezői szerepéről. Ha jól megőrzi ezt az örökséget, az erdők nemcsak az ember céljait szolgáló számtalan hasznos termék forrásai lehetnek, de egyben az emberek szociális jólétét érintő előnyök forrásai is.

SAMSET, I.:

Az erdészeti tudomány és technológia fejlődése az IUFRO megítélése szerint

Az erdészeti kutatás az a dinamikus tevékenység, amelyből minden erdészeti haladás fakad. Az Erdészeti Kutatóintézetek Nemzetközi Szövetsége (IUFRO) 72 ország 264 kutatószervezetét képviseli, több mint 8000 kutatóval, akik az erdészeti szakterület minden ágában kimunkálják a gyakorlati erdészet részére hasznos forrásokat és gondolatokat. A IUFRO ebben az évben ünnepli 80 éves fennállását.

Az erdőkkel, az erdei munkákkal és termékekkel kapcsolatos általános kutatási irányokat a következők határozzák meg:

— a IUFRO az utóbbi évtizedek során európai szervezetből világot átfogó nemzetközi szervezetté fejlődött,

— a hírközlés és közlekedés fejlődése megkönnyíti a különféle ágazatok kutatóinak érintkezését,

— az erdészeti szaktárgyak száma megszorodott, különösen ami az erdészeti műveleteket és az erdei termékeket illeti,

— gyakorivá lett az erdészeti kutatók és más ágazatok kutatóinak csoportos munkája és e csoportok közötti együttműködés,

— a jövőben a IUFRO fokozza majd munkáját, hogy megkönnyítse nemzetközi kapcsolatok kiépítését a fejlett és a fejlődésben levő államok kutatói között,

— a klasszikus kutatás, mely megelégedett az adatok regisztrálásával, mindinkább átadja helyét a kísérletes kutatásnak mind az erdőterületen, mind a laboratóriumban,

— az intézeteket műszerekkel és számítógépekkel, jól felszerelt laboratóriumokkal látták el,

— az egycélú tervezés átengedte helyét az átfogó, többcélú tervezésnek,

— az erdészeti tudományok, a realizálás és a gyakorlat hármásának kapcsolata javításán tovább kell munkálkodni.

A modern technika fejlődése az erdők közelebb hozta a lakossághoz, minél fogva új érdeklődés nyilvánul meg az erdők iránt. Az erdei termelés az anyagi termékekre éppúgy kiterjed, mint az erdők ama közvetett előnyeire, melyek a környezetre gyakorolt kedvező hatásukból fakadnak.

Az erdőgazdálkodás általános fejlődése három nagy iskolára osztható:

— a *biológiai erdőgazdálkodás*, mely főként a természettudományokból táplálkozik,

— a *fakitermelő erdőgazdálkodás*, melynek fő célja az erdőből a szükséges famennyiséget a lehető legkisebb költséggel kitermelni,

— a modern erdészet, a *dinamikus termelést megvalósító erdészeti iskola*, mely kompromisszumot képez a két előző iskola között.

Az erdészeti termelés egyidőben támaszkodik a természet hozzájárulásaira, amelyeket az ember szabályozott, valamint az ember, a gépek és a termelési módszerek hozzájárulásaira.

A kézi munkaerő költsége évente mintegy 5—15%-kal nő, vagyis gyorsabb ütemben, mint az erdei termékek ára. A gépesített munkák költsége a kézi munkaerőéhez viszonyítva kevésbé emelkedik. A komplex erdészeti termelés — amely magába foglalja mind az anyagi termékeket, mind az erdő immateriális hatásait — költségesebb, mintha csupán a fa kitermelésével foglaloznánk.

Az erdőgazdaság lemaradásban van más ágazatokkal szemben a modern technika alkalmazásában.

Ezek indokolják az erdőgazdaságban, illetve az erdészeti műveletek során a fejlesztés és a modern technika racionális alkalmazásának előmozdítását.

Nem szabad egyetlen törekvést sem elhanyagolni, ami az erdőkre, az erdészeti munkaműveletekre és az erdei termékekre irányuló kutatás körülményeinek megjavítását célozza, hogy megvalósíthassa nagy feladatát.

I. bizottság: Erdőművelők

A bizottság öt témával foglalkozott.

1. téma: *Az erdőkkel és az erdőgazdasággal szemben támasztott igények változásának a hatása az erdőművelésre*

ZOBEL (USA) kifejtette, hogy a hagyományos fakitermelő országok csak kis mértékben növelhetik a fakitermelést főleg a szállítási távolságok növeke-

dése és a környezetromlás miatt. Előtérbe kerülnek a trópusi országok, melyek gyorsan, nagy tömegben képesek rostfát termelni. Nem szabad azonban megengedni, hogy fiatal, vékony méretű faállományokat termeljenek ki tekintet nélkül az ezzel járó ökológiai következményekre.

CROISÉ (Franciaország) úgy vélte, hogy az iparifaszükséglet növekedése és a munkaerő biztosítás mind nehezebbé válása következtében az erdőművelésnek a növedék fokozására kell törekednie, gépesíteni kell a csemetekerti, telepítési és fakitermelési munkákat, csökkenteni a költségeket.

PRUVOST a környezetvédelem, az erdei üdülés, a vadászat igényeit mérlegelve javasolta, hogy az erdőművelés élje bele magát az adott helyzetbe és találja meg a célszerű kompromisszumokat a sokszor antagonisták igények kielégítésére.

2. téma: *A gyorsannövő fajok mesterséges állományainak növedékfokozása*

LAMB és LAFFITTE (Uruguay) számot adott a gyorsannövő egzótáknak a trópusi Afrikában és Amerikában történő elterjesztésével kapcsolatos tapasztalatokról. Évente sok tízezer hektárnyi ültetvényt létesítenek ilyen fenyők-ből (*Pinus caribaea*, *ocarpa*, *patula*, *elliottii*), és sok százezer hektárt az eukaliptuszokból (*Eucalyptus saligna*, *grandis*, *citriodora*, *camaldulensis* stb.) ezen kontinenseken. Számos ország, mint pl. Brazília, Chile, Kuba, Uruguay, Zambia évtizedek óta erdészeti politikáját jórészt ezekre a fajokra alapozza.

MORANDINI, RIEDACKER és KARSCHON az egzakt fatermési adatok egész sorát közölte, amelyek mutatják, hogy az egzóta Pinus-félék évi 12—20 m³/ha átlagnövedéket és 30 m³/ha folyónövedéket is elérnek. Az eukaliptusz növedéke ezen adatok kétszeresét is meghaladja, ültetvényei hosszú életűek, kitűnően sarjzathatók, csak a harmadik vagy negyedik sarjgeneráció után kell csemetével felújítani őket.

IYAMABO hangsúlyozottan rámutatott egy nagyon reális veszélyre. Nem szabad azért fát ültetni, hogy fát termeljenek, vagyis például nem szabad kiterjedt eukaliptusz-ültetvényeket létrehozni ott, ahol soha nem fogják az eukaliptusz fáját feldolgozni. A nagy ültetvények létesítését alapos közgazdasági és fahasznosítási tanulmányoknak kell megelőzniük.

3. téma: *Az erdőművelés új technikájának irányzatai és fejlődése*

BUCKMAN és NEWTON (USA) a közvélemény által támasztott új, parancsoló szociális igényeket szem előtt tartva az erdőfelújítási eljárások fejlesztését javasolták, olyan új módszerek kialakítását, amelyek nem okoznak olyan sokkot a közönségben, mint a tarvágás. A nagyközönség kényszerítő nyomásának hatására vizsgálják az erdőművelés tudományos alapjait, ahonnan már csak egy lépés vezet az ökoszisztémáig. (Az ökoszisztémák: élőlények és környezetük funkcionális egészet képező komplexumai.)

VOROBJOV közölte, hogy a Szovjetunió erdészei tovább növelik a fatermelést, de megőrzik az erdő esztétikai értékét és fokozzák környezetvédelmi szerepét.

NEDJALKOV (Bulgária) az erdők ökológiai rendezését ajánlotta, aláhúзва, hogy a legfontosabb tényező, amelytől a faállományok hozama függ, a termő-

helytípus és az erdőtípus, ezeknek a tanulmányozása az ökoszisztéma megismerésének az alapja.

ATRJOHIN (Szovjetunió) javasolta, hogy az erdőrendező ökoszisztémákban gondolkozzék és hozza összhangba az ökológiát a gépesítéssel.

4. téma: *A nedves trópusok erdeinek jelene és jövője*

CATINOT a trópusi erdei ökoszisztémákat és ezek átalakításának lehetőségeit vizsgálva megállapította, hogy ezek fahozama nagyon mérsékelt: 400 m³/ha élőfakészletből 5—50 m³/ha kereskedelmi faválaszték termelhető ki. De megjegyezte, hogy ezeket az erdőket nem kezelik, nem fejlesztik. Ha ezt megtennék, nemcsak elérnék a világ más erdeinek hozamát, hanem gyorsan megközelítenék a maximumot is. Ezen erdők átalakítása csak a primitív ökoszisztémák gyors felszámolásával lehetséges, ültetvények létesítésével. A természetes felújítás csak Délkelet-Ázsiában ad jó eredményt, ahol az adott fafajok plasztikusabbak. A vágásterületeknek mezőgazdasági hasznosítása nagy veszélyekkel jár a talajélet gyors leromlása és az erózió miatt.

LAMPRECHT (NSZK) kiemelte a trópusi erdők rendkívüli jelentőségét a vízkészletek, a talaj és az élet védelme szempontjából. Rámutatott arra, hogy ezeket az ásványi kincsekhez hasonlóan használják ki. Felhívta a figyelmet, milyen végzetesen veszélyes az, hogy a trópusokon sokhelyütt ma is úgy tekintik az erdőket, mint amelyek gátolják a modern civilizáció terjedését és inkább károsak, mint hasznosak. Ez a nézet az ember jövőjét fenyegetheti a trópusokon.

5. téma: *Az erdőművelési gyakorlat hatása az emberi környezetre*

FARNSWORTH (USA) elemezte az erdő hatását az emberre, anyagi, gazdasági és érzelmi oldalról. Rámutatott arra, hogy a közönség ma akkor figyel fel, ha tönkretesznek egy erdőt, vagy láthatóan durva gazdálkodási hibákat követnek el, s ezért eleve az erdészek ellen hangolt. Véleményét azonban formálhatnák maguk az erdészek is. A ma alkalmazott erdőművelési eljárásokat nem célszerű máról-holnapra felhagyni. Fel kell használni azt, hogy a nagyközönség figyelme az erdő felé fordult, meg kell ismertetni az erdészet elgondolásaival, céljaival és megnyerni ezeknek. Hiszen a természetes felújítás sem oldhat meg minden problémát. Sok erdő, amelyet ma a turisták eszményinek tartanak, tarvágások mesterséges felújítása révén keletkezett.

II. bizottság: Professzorok, oktatók és hallgatók

A bizottság három témát tárgyalt.

1. téma: *Célkitűzések és tervezés*

Nincs lehetőség olyan egységes egyetemi oktatás bevezetésére, amely minden helyzetben helyesnek bizonyuljon. Valójában három, ma érvényben levő oktatási tanmenet tapasztalható: az egyiknek az a célja, hogy szakképesítést adjon a fatermesztést, a faszükséglet kielégítését szolgáló erdőkben való gazdálkodásra; a másik az ökológiai és biológiai szempontokat emeli ki és súlyt helyez a környezeti vonatkozások alapos megismerésére; a harmadik pedig a megújítható természeti erőforrások kezelésére specializálja a hallgatókat és a döntés meghozatalának elméletét helyezi előtérbe.

Az egyetemi előadások tervezése során gyakran nem fordítanak elég figyelmet a hallgatók törekvéseire.

A stockholmi első erdészeti oktatási világtanácskozás többek között olyan ajánlást fogadott el, hogy valamennyi oktatási és képzési intézményben nagyobb figyelmet kell szentelni az oktatás és képzés értékelésének. A diplomás szakembereknek, az egyetemi tanároknak és a hallgatóknak egyaránt foglalkozniuk kellene az egyetemi előadások felülvizsgálatával.

Svédországban azt javasolták, hogy az erdészeti, a mezőgazdasági és az állatorvostudományt vonják össze egyetlen, a természeti kincsek és a környezet tudományával foglalkozó egyetem keretébe.

A szakmunkásképzési programnak szabad jelleget kell biztosítani és arra kell irányulnia, hogy elősegítse a munkás anyagi jólétét és ugyanakkor növelje a munka termelékenységét.

2. téma: Új módszerek

Sokkal hatékonyabban kell az egyetemen oktatni az erdőgazdálkodást, ha az erdészek el akarják kerülni, hogy más diplomával rendelkező szakemberek váltsák fel őket a terepi gazdálkodásban, olyanok, akik rendelkeznek társadalomtudományi ismeretekkel. A stockholmi tanácskozáson ismeretessé vált, hogy a gazdálkodási hatékonyság lényeges megjavítása nélkül az erdészek el fogják veszíteni a kezdeményező szerepet a természeti kincsekkel való gazdálkodásban.

Az erdőmérnök-, technikus- és szakmunkásképzés gyakorlatában 1 : 4 : 20 arányú megoszlás javasolható. Skandináviában és Kelet-Európában pozitív intézkedéseket tettek a három oktatási típus összhangjának biztosítása érdekében. Bizonyos esetekben az egyetemi és technikai oktatási intézményekbe való felvétel feltételei függhetnek az alsó szintű képzést adó iskola sikeres elvégzésétől.

Kanadában sokat javult a technikai és erdészeti szakiskolák oktatóinak a minősége, mivel az ipar és a kormány alkalmazásában levő tanerők igénylik az olyan továbbképző tanfolyamok létesítését, amelyeken korszerűsíthetik műszaki ismereteiket. Ezek révén emelkedik az oktatás hatékonysága.

A tanácskozás elismerte a folyamatos oktatás fontosságát. Azok a főbb változások, amelyek felvetették a folyamatos oktatás szükségességét, a következők: a szakmai oktatás korlátozása; az egyre növekvő továbbtanulási igény azok részéről, akik pályafutásuk során elő szeretnének lépni; a technológiai haladás; továbbá az a változás, amit a jóléti erdőgazdálkodás jelent. A hagyományos önképzés módszerei többé már nem elégségesek, az oklevél elnyerése után feltétlenül szükséges a tanulmányok folytatása, ha az erdészek nem akarják magukat szűk korlátok közé bezárni és elszigetelni.

Az erdész szakember fő célkitűzése az legyen, hogy törekedjen tevékenységének tudományos alapjait kiszélesíteni és műszaki felkészültségét tökéletesíteni. Három fontos területen állandóan tájékozottnak kell lennie: a faanyag-fogyasztásban és az iparban mutatkozó irányzatokban; az erdőgazdálkodás terepén szükséges fejlesztésben; továbbá az erdőterületnek közjóléti jellegű be rendezésében.

A tanfolyamok megközelíthetőségének a problémája legyőzhető új oktatási módszerekkel. Ilyenek a televízió, a kazettás magnótekercek rendszeres postai

megküldése stb. A szervezett továbbképzésben egyre jobban tért hódít a „tanuljunk meg, hogyan kell tanulni” módszer bevezetése.

A stockholmi tanácskozás elítélte az általában hatástalan erdészeti ismeretterjesztési programokat.

3. téma: *A környezet és az erdészivátság*

Az elmúlt nyolcvan esztendő alatt az erdőgazdálkodás az Egyesült Államokban egy védelmi jellegű perióduson, egy több célú hasznosítási korszakon ment át és most a környezetvédelmi periódusban tart. A környezetvédelem korszaka — amely a hatvanas években kezdődött — inkább hangsúlyozza, mint helyettesíti a több célú hasznosítást.

A lakosság környezetvédelmi vonatkozású észrevételeinek ma igen nagy súlya van, ugyanakkor a faanyag kevésbé fontos számára. Az erdészeknek tudomásul kell venniük, hogy a lakoságnak a környezettel kapcsolatos gondolatai állandóan nőnek és szakmai magatartásukkal ezek megoldását kell szolgálniuk. A környezetvédelem terén a legfőbb erdészeti szempontokat az erdőfenntartás és az erdővédelem helyes részaránya, az erdők üdülő jellegű hasznosítása és a talajvédelem képezik. A levegőtisztítási funkció is fontos, éppen úgy, mint a tartamos erdőgazdálkodásnak a tájlesztetikára gyakorolt hatása. Ez az új szerep szélesebb körű tudományos ismereteket, több társadalmi megértést és a környezeti tényezők jobb megismerését igényli.

Sajnos, az erdészeti főiskolák nem készültek fel kellően arra, hogy eleget tegyenek az oktatás ilyen új igényeinek. A tudományegyetemen a többi tudományág és professzoraik kezdik magukhoz ragadni a kezdeményezést a természeti környezet védelme terén, ahol pedig az erdészek ugyanannyi, vagy még több tapasztalattal rendelkeznek. Ha az erdészeti főiskolák késlekednek a feltétlenül szükséges változtatások végrehajtásában, kénytelenek lesznek ők is, de az egész erdész-szakma is beletörődni abba, hogy meg kell elégedniük a kisebbségi szereppel.

Az erdészeti főiskoláknak nem szabad elszigetelődniük az egyetemi oktatásban; kevésbé kellene hangsúlyozni az ágazatok közötti választóvonalakat, ehelyett inkább a közös érdekeltséget mutató tárgykörökre kellene fordítani a figyelmet. A diplomát adó tanterveket a természeti környezetre vonatkozó tanulmányokra és a tájkialakításra kellene ráirányítani. A fatermesztés célját szolgáló gazdálkodás kiemeléséről át kell térni a környezeti erdőgazdálkodás előtérbe helyezésére.

Kijelentették többek között, hogy a szakmai oktatásnak nem az a célja, hogy sok szakembert neveljen. A szakmának elsősorban az biztosít előnyt, ha kiváló szakembereket kap.

A lakosság egyre sürgetőbb igényeket támaszt és kívánságokat terjeszt elő a környezetre vonatkozóan. Ezeket meg kell hallani és számításba kell venni az erdőket érintő döntések meghozatalában. Szoros kapcsolat szükséges az erdészet és a társadalom között. Az erdészeknek rendelkezniük kell azzal a képességgel, amivel a társadalomnak megmagyarázzák: mit, miért tesznek, vagy kell tenni ebben az ügyben, hogy érdeke szolgálatáról meggyőzzék, terveiket a társadalommal elfogadtassák. Már az alapképzés során meg kell szerezzék a közönséggel való kapcsolatartásban és érintkezésben a jártasságot, hogy jobb megértésre találjanak és meggyőzőbbek legyenek.

Dr. Keresztesi Béla